

SIEVIN ETELÄ-SYDÄNMAAN TUTKIMUSMETSÄ

Jyrki Hytönen, Esko Jaskari ja Olavi Kohal

Artikkeli julkaistaan www.alnus.fi –sivuilla tekijöiden luvalla.

***Jyrki Hytönen** toimii erikoistutkijana Metsäntutkimuslaitoksen Kannuksen yksikössä.*

***Esko Jaskari** työskenteli pitkään tutkimusmetsien esimiehenä.*

***Olavi Kohal** vastaa Metlan Kannuksen yksikön kenttäkoetoiminnasta.*

Metsäntutkimuslaitoksen Kannuksen yksikön toiminnassa tärkeällä sijalla ovat tutkimusmetsät. Käytäntöön soveltamiskelpoisen tutkimustiedon tuottamiseksi pitkäaikaiset maastokokeet metsissä antavat hyvän perustan. Metsät ja niihin perustetut kokeet palvelevat myös tutkimustuloksista tiedottamisessa.

Metsähallituksen maita Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanlahden rannikkoseudulla siirrettiin 1960-luvun alussa metsäntutkimuslaitokselle koetoimintaa varten. Suurin yhtenäinen tutkimusmetsä on Sievissä sijaitseva Etelä-Sydänmaan valtionpuisto, joka on ollut tutkimustoiminnassa jo yli 25 vuotta.

Alueen pinta-ala on nyt 809 hehtaaria. Metsät siirtyvät vuonna 2008 takaisin Metsähallituksen hallintaan, mutta jäävät edelleen tutkimuskäyttöön uutena maankäyttöluokkana ns. tutkimusmetsäkeskittymänä.

SIEVIN ETELÄ-SYDÄNMAAN TUTKIMUSMETSÄ

Jyrki Hytönen, Esko Jaskari ja Olavi Kohal, 2007

Artikkeli julkaistaan www.alnus.fi –sivuilla tekijöiden luvalla.

Metsien kuva

Etelä-Sydänmaan metsät ovat kivisiä, kasvupaikoiltaan karuja ja osin jääkauden sulamisvesien huuhtomia puuttomia avolouhikoita eli "pirunpeltoja". Pääpuulaji on mänty, kuusikoita alueella on hyvin vähän. Vielä 1940-luvulla Etelä-Sydänmaalla oli runsaasti jykeviä männiköitä. Entisaikoina kulkuyhteydet valtionpuistosta Jyrinkiin, Luokkalaan ja Korvelle hoidettiin pääosin kinttupolkuja pitkin. Petäjäojan varressa oli aluemetsänhoitaja Johan Väinö Alopaeuksen 1915–1917 rakennuttama 12 kilometriä pitkä ns. Alopaeuksen metsänhoitotie, joka alkoi Vanhaltakirkolta sivuuttaen Petäistöjärven (Ryhmäjärvi) itäpuolelta ylittäen Anttilankankaan ja edeten Korpelan kautta Tylli- (Iso-Petäistöjärvi) ja Lananjärven seuduille jatkuen aina Takkulaan saakka.

Aarre Alopaeuksen maalaamassa akvarellissa isä, Kalajoen hoitoalueen aluemetsänhoitaja Alopaeus tarkastelee metsänhoitotietä. Kuva SKSA/arv.

Aarre Alopaeus on kertonut, että isänsä, J. V. Alopaeuksen määräyksestä metsänhoitotien varrelle istutettiin vajaa 100 kpl pihtakuusia. A. Alopaeuksen serkun Asser Korvenheimon johtamassa 4–5 koulupojan istutusporukassa mukana

SIEVIN ETELÄ-SYDÄNMAAN TUTKIMUSMETSÄ

Jyrki Hytönen, Esko Jaskari ja Olavi Kohal, 2007

Artikkeli julkaistaan www.alnus.fi -sivuilla tekijöiden luvalla.

olleena, hän istutti 9-vuotiaana kesällä 1916 metsänhoitotien varteen Sahankosken läheisyyteen pihtakuusen. Tänäkin päivänä voimme käydä ihailmassa tuota yli 90-vuotiasta pihtakuusta, joka yhä kasvaa Petäjäojan (ns. Sahankosken) ylittävän metsäautotiesillan vieressä.

Valtionpuistossa oli 1930-luvun alussa suuri metsäpalo, joka sai alkunsa Savinevan peltojen raivauksista. Laaja palorintama ylitti sekä Tuppuranevan, että valtionpuistossa Tuoremaan, Ukonpalonmaan ja Tuppuraharjun edeten lähelle nykyistä Sieviä, jonne sen eteneminen saatiin vastapalolla pysäytettyä. Paloalueen puusto oli valtionpuistossa pääosin nuorta männyn taimistoa tai riukumetsää, josta ainespuuksi hakattiin 4 jalan mittaista propsitavaraa, kertoi hakkuilla mukana ollut Matti Saksa Sievin Markkulasta.

Sotien jälkeen luovutettiin 1945 (MHL) maanhankintalain mukaisesti valtionpuiston alueita lisämaiksi yksityisille tilallisille. Samoihin aikoihin merkittävä osa alueen järeistä männiköistä leimattiin siemenpuuasentoon ja puut hakattiin yksityisille uudisrakennustarpeiksi.

Nykyisin valtionpuiston alueella on runko- alue ja varsiteitä yhteensä 11 km. Petäistöjärven rantaan vuosina 1969 ja 1970 rakennettu tutkimusryhmien majoitustiloiksi tarkoitettu kämppä, sauna ja varistorakennus siirtyivät 2005 yksityiseen omistukseen. Metsäntutkimuslaitos on rakentanut Petäistöjärven pohjoiseen päähän laavun, joka on kaikkien käytettävissä virkistäytymiseen. Laavu on otettu hyvin vastaan paikallisten asukkaiden taholta etenkin talvisaikaan, jolloin sen vierestä kulkee hiihtolatu eli Muttilatu.

SIEVIN ETELÄ-SYDÄNMAAN TUTKIMUSMETSÄ

Jyrki Hytönen, Esko Jaskari ja Olavi Kohal, 2007

Artikkeli julkaistaan www.alnus.fi -sivuilla tekijöiden luvalla.

Kokeita Etelä-Sydänmaalla

Etelä-Sydänmaan valtionpuistossa koetoiminta aloitettiin 1974.

Pikkutuppurannevan huonokasvuiset rämeet ja puuttomat nevat ojitettiin 1973. Alueelle perustettujen maastokokeiden avulla on selvitetty suometsien hoidon perusteita, mm. suometsien uudistamista, ravinnetaloutta, lannoitusta ja hoitoa.

Kokeet ovat tärkeitä edelleen, sillä niiden avulla voidaan seurata ojitusalueiden kehittymistä ja niissä tapahtuvia muutoksia. Ojitusalueilla on tutkittu mm. suometsien ravinnetaloutta ja perustettu mm. lannoituskokeita kaupallisilla lannoitteilla sekä koeruutuja, joissa tutkitaan mm. terässulaton kuonan soveltuvuutta maanparannukseen. Kangasmetsissä on selvitetty puun korjuun ajourien vaikutusta puuntuotokseen, sekä tuulen vaikutusta puun runkomuotoon ankkuroimalla puita haruksin. Valtionpuistoon on rajattu aluekokonaisuuksia erilaisille metsänkasvatuslinjoille, joita on havainnollistettu Ryhmäjärven koillispuolen kankailla metsäautotien varressa.

Etelä-Sydänmaalla on kaikkiaan 20 pitkäaikaista koetta yhteensä 28 ha:n alalla. Koeruutuja ja tutkimusaloja on 336 kpl ja yksittäisiä koepuita tuhansia. Sievin tutkimusmetsissä olleista kokeista on tehty myös lukuisia tutkimusjulkaisuja ja raportteja.